

Samoocena, nadzieja na sukces i style radzenia sobie ze stresem a satysfakcja z małżeństwa w okresie późnej dorosłości

Self-esteem, hope for success and stress coping styles and marital satisfaction in late adulthood

Paweł Brudek, Joanna Lenda, Stanisława Steuden

Katedra Psychologii Klinicznej, Instytut Psychologii, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Streszczenie

Wstęp. Satysfakcja z małżeństwa stanowi jeden z głównych predyktorów zdrowia fizycznego i psychicznego osób starszych. Nadrzędnym celem prezentowanych badań była identyfikacja korelacji pomiędzy samooceną, nadzieją na sukces i stylami radzenia sobie ze stresem a satysfakcją z małżeństwa osób w okresie późnej dorosłości oraz wyłonienie predyktorów szczęśliwego życia we dwoje na progu starości. **Materiał i metody.** Przebadano 120 osób (60 par małżeńskich) w wieku od 60 do 75 lat. W omawianym projekcie badawczym zastosowano cztery metody psychologiczne takie, jak: (1) Skala Samooceny (SES); (2) Kwestionariusz Nadziei na Sukces (KNS); (3) Inwentarz Radzenia Sobie w Sytuacjach Stresowych (CISS); (4) Kwestionariusz Dobranego Małżeństwa (KDM-2). **Wyniki.** Przeprowadzone analizy ujawniły szereg istotnych zależności. Pozwoliły także na identyfikację modelu satysfakcji z małżeństwa, w ramach którego głównym predyktorem jest unikowy sposób radzenia sobie ze stresem skoncentrowany na angażowaniu się w czynności zastępcze. Uzyskany wzorzec wyników sugeruje, że wraz ze wzrostem tendencji do unikania konfrontacji z zaistniałymi problemami, wyrażającej się podejmowaniem czynności zastępczych, satysfakcja z małżeństwa obniża się. **Wnioski.** Samoocena i nadzieja na sukces pozytywnie wiążą się z zadowoleniem z małżeństwa osób starszych. Także style radzenia sobie ze stresem pozostają w istotnym związku z satysfakcją małżeńską seniorów. W tym przypadku kierunek korelacji jest ujemny. Znaczącym predyktorem szczęścia w okresie późnej dorosłości okazał się styl radzenia sobie ze stresem skupiony na angażowaniu się w czynności zastępcze. (*Gerontol Pol 2016, 24, 83-90*)

Słowa kluczowe: samoocena, nadzieja na sukces, radzenie sobie ze stresem, satysfakcja z małżeństwa

Abstract

Introduction. Marital satisfaction is one of the major predictors of elderly people's physical and mental diseases. The primary goal of presented research was to identify connections between stress coping styles, self-esteem, hope for success and marital satisfaction in late adulthood, as well as to select predictors of happy marital life on the threshold of old age. **Materials and methods.** 120 subjects (60 married couples) at the age of 60-75 years old were interviewed. Four psychological methods were applied in the discussed research, such as: (1) Self-Esteem Scale (SES); (2) State Hope Scale (KNS); (3) Coping Inventory for Stressful Situations (CISS); (4) Questionnaire of Well Accorded Marriage (KDM-2). **Results.** The analyses that had been carried out revealed a number of relevant dependences. They also allowed to identify the model of marital satisfaction, whose main part is a unique stress coping style focused on engaging in alternate activities. The result pattern that was obtained in the research suggests that along with a growing tendency to avoid facing the existing problems, which is expressed by taking alternate activities, marital satisfaction is decreasing. **Conclusions.** Self-esteem and hope for success are linked in a positive way to marital satisfaction among elderly people. Stress coping styles are also in significant relation with marital satisfaction of seniors. In this case the correlation is negative. Stress coping style focused on engaging on alternate activities turned out to be a considerable predictor of happiness in late adulthood. (*Gerontol Pol 2016, 24, 83-90*)

Key words: self-esteem, hope for success, coping with stress, marital satisfaction

Wstęp

W świetle danych demograficznych, pochodzących z raportu *World Population Aging* opublikowanego

w 2015 roku przez ONZ, udział seniorów (osób w wieku 60 lat i więcej) w globalnej populacji zwiększył się na przestrzeni najbliższych 15 lat o 56%. W efekcie liczba osób starszych na świecie wzrosła z 901 milionów